

Vec C-182/24

**Zhrnutie návrhu na začatie prejudiciálneho konania podľa článku 98 ods. 1
Rokovacieho poriadku Súdneho dvora**

Dátum podania:

5. marec 2024

Vnútroštátny súd:

Tribunal Judiciaire de Paris

Dátum rozhodnutia vnútroštátneho súdu:

8. február 2024

Žalobcovia:

RB a ďalší, ako právni nástupcovia Clauda Chabrola

RZ a ďalší, ako právni nástupcovia Paula Gégauffa

Žalovaní:

Spoločnosť Brinter Company Ltd.

Spoločnosť Artedis

BS

MW

Société des auteurs et compositeurs dramatiques (SACD)

Société des auteurs compositeurs et éditeurs de musique (SACEM)

a ďalší

1. Predmet sporu a priebeh konania:

- 1 V rokoch 1967 až 1974 režíroval Claude Chabrol viac ako desať filmov, päť z nich v spolupráci s Paulom Gégauffom, autorom dialógov, scenára alebo adaptácie.
- 2 Na základe zmlúv z 8. júna 1990 boli práva na využívanie týchto filmov prevedené na spoločnosť Brinter Company Ltd., ktorú zastupoval BS, a tá následne previedla práva na využívanie niektorých filmov na tretie strany.
- 3 Tieto zmluvy, ktoré boli pôvodne podpísané „na obdobie 30 rokov“, sú v prípade 11 filmov stále platné.
- 4 Dedičia Clauda Chabrola a Paula Gégauffa 11. júla 2019 zažalovali spoločnosť Brinter Company Ltd. za porušenie autorských práv k 14 filmom režiséra Clauda Chabrola, z ktorých na piatich sa podieľal Paul Gégauff.
- 5 Žalobcovia v podstate poukazujú na nevyužívanie alebo chabé využívanie filmov v minulosti, tvrdia, že platnosť niektorých zmlúv sa skončila a iné boli vypovedané pre neplnenie alebo nedostatočné plnenie, a požadujú náhradu škody za porušenie zmluvy, za porušenie autorských práv a za poškodenie ich osobnostného autorského práva na integritu diel v dôsledku zlých podmienok uchovávaní a reštaurovaní negatívov a nosičov filmov.
- 6 Žalovaní uplatnili námietku neprípustnosti, pretože stranami sporu nebolo 19 spoluautorov predmetných filmov.
- 7 Samostatnými aktmi z 5. mája a 12. júna 2020 žalobcovia prizvali do konania fyzické osoby – právnych nástupcov už zosnulých spoluautorov, ako aj „dedičstvo po Charlotte Armstrongovej“, „dedičstvo po Danielovi Boulangerovi“, „dedičstvo po Nicholasovi Blakeovi“, „dedičstvo po Edwardovi Atiyahovi“, „dedičstvo Elleryho Queena“, „dedičstvo po Richardovi Neelym“, „dedičstvo po Patricii Highsmithovej“ a „dedičstvo po Claudeovi Brulém“.
- 8 Prizvali aj spoločnosť Société des auteurs et compositeurs dramatiques (Spoločnosť divadelných autorov a skladateľov, ďalej len „SACD“) ako zástupcu rôznych spoluautorov a spoločnosť Société des auteurs compositeurs et éditeurs de musique (Spoločnosť textárov, skladateľov a hudobných nakladateľov, ďalej len „SACEM“).

2. Právny základ:

Právo Únie

Charta základných práv Európskej únie

9 V článku 17 sa stanovuje:

„Vlastnícke právo

1. ...

2. Duševné vlastníctvo je chránené.“

10 V článku 47 sa stanovuje:

„Právo na účinný prostriedok nápravy a na spravodlivý proces

Každý, koho práva a slobody zaručené právom Únie sú porušené, má za podmienok ustanovených v tomto článku právo na účinný prostriedok nápravy pred súdom.

Každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom. Každý musí mať možnosť poradiť sa, obhajovať sa a nechať sa zastupovať. ...“

Smernica 2001/29/ES Európskeho parlamentu a Rady z 22. mája 2001 o zosúladení niektorých aspektov autorských práv a s nimi súvisiacich práv v informačnej spoločnosti

11 V odôvodnení 9 sa stanovuje:

„Akákoľvek harmonizácia autorských práv a s nimi súvisiacich práv musí byť založená na vysokej úrovni ochrany, pretože tieto práva sú podstatou pre duševnú tvorbu. Ich ochrana pomáha zaistiť udržiavanie a rozvoj tvorivosti v záujme autorov, interpretov, producentov, spotrebiteľov, kultúry, priemyslu a verejnosti ako celku. Duševné vlastníctvo sa preto považuje za integrálnu súčasť vlastníctva.“

12 V článku 2 sa stanovuje:

„Právo rozmnožovania

Členské štáty ustanovia výlučné právo udeliť súhlas alebo zakázať priame alebo nepriame, dočasné alebo trvalé rozmnožovanie akýmkoľvek spôsobom a akoukoľvek formou, v celku alebo v časti:

...

d) pre výrobcov prvých záznamov filmov k originálu a k rozmnoženinám ich filmov; ...“

13 V článku 3 sa stanovuje:

„Právo verejného prenosu diel a právo sprístupňovania predmetov ochrany verejnosti

1. Členské štáty poskytnú autorom výlučné právo udeliť súhlas alebo zakázať akýkoľvek verejný prenos ich diel, či po drôte alebo bezdrôtovými prostriedkami vrátane sprístupňovania ich diel verejnosti takým spôsobom, aby verejnosť k nim mala prístup z miesta a v čase, ktoré si sama zvolí.

2. Členské štáty ustanovia výlučné právo udeliť súhlas alebo zakázať sprístupňovanie verejnosti po drôte alebo bezdrôtovými prostriedkami takým spôsobom, že verejnosť má k nim prístup z miesta a v čase individuálne zvolenom:

...

c) pre výrobcov prvých záznamov filmov k originálu a k rozmnoženinám ich filmov; ...“

14 V článku 4 sa stanovuje:

„Právo šírenia

1. Členské štáty poskytnú autorom vo vzťahu k originálu ich diela alebo k jeho rozmnoženinám výlučné právo udeliť súhlas alebo zakázať akúkoľvek formu verejného šírenia predajom alebo iným spôsobom.

2. „Distribučné právo [Právo šírenia – *neoficiálny preklad*] sa nevyčerpá v rámci [S]poločenstva vo vzťahu k originálu alebo ku kópiám [k rozmnoženinám – *neoficiálny preklad*] diela s výnimkou prípadov, keď prvý predaj alebo prenos vlastníctva k danému objektu [predmetu – *neoficiálny preklad*] v rámci [S]poločenstva uskutoční držiteľ práv alebo sa uskutoční s jeho súhlasom.“

15 V článku 8 sa stanovuje:

„Sankcie a opravné prostriedky

1. Členské štáty zabezpečia primerané sankcie a opravné prostriedky vo vzťahu k porušovaniu práv a povinností ustanovených v tejto smernici a prijímajú všetky nevyhnutné opatrenia, aby sa tieto sankcie a opravné prostriedky uplatňovali. Takto ustanovené sankcie musia byť účinné, primerané a musia mať odrádzajúci účinok.

2. Každý členský štát prijme nevyhnutné opatrenia, aby zabezpečil, že nositelia práv, ktorých záujmy sú dotknuté konaním porušujúcim právo, ku ktorému dochádza na jeho území, si môžu súdnou cestou vymáhať škody a/alebo žiadať súdny zákaz alebo v potrebných prípadoch zhabanie materiálu porušujúceho ich práva, ako aj zariadení, výrobkov alebo súčiastok, ktoré sú uvedené v článku 6 ods. 2.

3. Členské štáty zabezpečia, aby nositelia práv mali možnosť žiadať o súdny zákaz proti sprostredkovateľom, ktorých služby využívajú tretie strany na porušovanie autorského práva alebo s ním súvisiaceho práva.“

Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2004/48/ES z 29. apríla 2004 o vymožitelnosti práv duševného vlastníctva

16 V článku 2 sa stanovuje:

„Rozsah pôsobnosti

1. Bez toho, aby boli dotknuté prípadné prostriedky, ktoré sú ustanovené v právnych predpisoch Spoločenstva alebo vnútroštátnych právnych predpisoch, ktoré sú priaznivejšie pre vlastníkov práv, opatrenia, postupy a prostriedky právnej nápravy ustanovené touto smernicou sa uplatňujú v súlade s článkom 3 na každé porušenie práv duševného vlastníctva stanovených právom Spoločenstva a/alebo vnútroštátnym právom príslušného členského štátu.

...“

17 V článku 3 sa stanovuje:

„Všeobecná povinnosť

1. Členské štáty stanovujú opatrenia, postupy a prostriedky právnej nápravy potrebné na zabezpečenie vymožitelnosti práv duševného vlastníctva, ktorých sa týka táto smernica. Tieto opatrenia, postupy a prostriedky právnej nápravy musia byť spravodlivé a nestranné a nesmú byť zbytočne zložité alebo nákladné alebo mať za následok príliš dlhé lehoty alebo neoprávnené priet'ahy.

2. Tieto opatrenia, postupy a prostriedky právnej nápravy musia byť účinné, primerané a odradzujúce a musia sa uplatňovať takým spôsobom, aby sa predišlo vytváraniu prekážok zákonného obchodu a musia stanovovať záruky proti ich zneužívaniu.“

Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2006/115/ES z 12. decembra 2006 o nájomnom práve a výpožičnom práve a o určitých právach súvisiacich s autorskými právami v oblasti duševného vlastníctva

Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2006/116/ES z 12. decembra 2006 o lehote ochrany autorského práva a niektorých súvisiacich práv

18 V článku sa 1 stanovuje:

„Trvanie autorských práv

1. Práva autora literárneho alebo umeleckého diela v zmysle článku 2 Bernského dohovoru trvajú počas života autora a 70 rokov po jeho smrti, bez ohľadu na to, kedy bolo dielo oprávnené sprístupnené verejnosti. ...“

19 V článku 2 sa stanovuje:

„Filmové a audiovizuálne diela

1. Hlavný režisér filmového alebo audiovizuálneho diela sa považuje za jeho autora alebo jedného z autorov. Členské štáty môžu určiť aj ďalších spoluautorov.

2. Lehota ochrany filmového diela alebo audiovizuálneho diela uplynie 70 rokov po smrti poslednej z najdlhšie žijúcich nasledujúcich osôb, bez ohľadu na to, či sú alebo nie sú tieto osoby pokladané za spoluautorov: hlavný režisér, autor scenára, autor dialógov, skladateľ hudby osobitne vytvorenej na použitie vo filmovom alebo audiovizuálnom diele.“

20 V článku 9 sa stanovuje:

„Osobnostné práva

Táto smernica sa nedotýka predpisov členských štátov upravujúcich osobnostné autorské práva.“

Francúzske právo

Code de la propriété intellectuelle (zákoník duševného vlastníctva)

21 V článku L. 111-1 sa stanovuje:

„autor duševného diela má k tomuto dielu už len na základe samotnej skutočnosti jeho vytvorenia výlučné nehmotné majetkové právo, ktoré je vymáhateľné voči všetkým osobám. Toto právo zahŕňa zložky intelektuálnej a osobnostnej povahy, ako aj zložky povahy majetkovej ...“.

22 V článku L. 113-2 sa stanovuje:

„spoločné dielo je dielo, na ktorého vytvorení sa podieľali viaceré fyzické osoby ...“

23 V článku L. 113-3 sa stanovuje:

„spoločné dielo je spoločným majetkom spoluautorov. Spoluautori musia svoje práva vykonávať na základe spoločnej dohody. V prípade nezhody rozhoduje občianskoprávny súd. ...“

24 V článku L. 113-7 sa stanovuje:

„autorom audiovizuálneho diela je fyzická osoba, ktorá vykonáva, alebo fyzické osoby, ktoré vykonávajú duševnú tvorbu tohto diela. Ak sa nepreukáže opak, za spoluautorov spoločného audiovizuálneho diela sa pokladajú tieto osoby: 1. autor scenára; 2. autor adaptácie; 3. autor hovoreného textu; 4. autor hudobných skladieb s textom alebo bez textu, vytvorených osobitne pre dielo; 5. režisér. ...“

3. Tvrdenia účastníkov konania

Žalovaní

- 25 Žalovaní tvrdia, že žaloba je neprípustná, pretože žalobcovia neprizvali do konania všetkých spoluautorov filmov alebo ich právnych nástupcov. Podľa nich „dedičstvo“ nemožno riadne prizvať, pretože nemá právnu subjektivitu a nemôže preukázať svoj názov, sídlo a adresu. Podľa ich názoru toto nemôže napraviť ani prizvanie organizácií kolektívnej správy, pretože tie nie sú zástupcami spoluautorov. Na podporu zamietnutia žaloby pre neprípustnosť uviedli 13 spoluautorov, ktorí ku dňu ich posledného písomného podania z 8. júna 2023 neboli do konania prizvaní.
- 26 Pokiaľ ide o predmet žaloby, žalovaní tvrdia, že žaloba je nedôvodná, pretože k využívaniu nedošlo a nebolo preukázané. Uvádzajú, že platnosť niektorých zmlúv uplynula, ale nevznikli na ich základe žiadne následné akty vykonávania. Naopak deväť zmlúv je stále v platnosti, keďže žalobcovia postupníka nevyzvali na plnenie podľa podmienok rozvázovacej doložky, ktorej podmienky neboli splnené. Spochybňujú aj nevyužívanie filmov a ďalšie porušenia zmluvy. Pokiaľ ide o osobnostné autorské práva, považujú reštaurovanie predmetných filmov za kvalitné, s výnimkou jedného, ktorý bol medzičasom opravený. Tvrdia, že filmy sú využívané správne, ale žalobcovia alebo niektorí z nich často namietajú proti plánovaným aktom využívania. Vylučujú osobnú zodpovednosť riadiacich pracovníkov a dôrazne sa stavajú proti vráteniu filmového materiálu, ktorého vlastníctvo si nárokujú.

SADC

- 27 SADC ako vedľajší účastník povinný sa zapojiť sa do konania (*intervenante forcée*) vyhlasuje, že v tomto konaní nezastupuje týchto aktérov ani ich právnych nástupcov: Charlotte Armstrong, Daniel Boulanger, Nicolas Blake, Edward Atiyah, Ellery Queen, Richard Neely, Patricia Highsmith, Eugène Archer, Paul Gardner, a žiada, aby preto bola z konania vylúčená.
- 28 Uvádza, že poskytla kontaktné údaje k dedičstvu po Charlotte Armstrongovej, Danielovi Boulangerovi a Patricii Highsmithovej, a zaväzuje sa poskytnúť údaje týkajúce sa dedičstva po Claudovi Brulém, ak jej to bude nariadené.
- 29 SADC tvrdí, že na to, aby bola žaloba podaná spoluautorom spoločného autorského diela prípustná, sa v judikatúre vyžaduje, aby sa do konania prizvali ostatní spoluautori, aby mohli na základe svojich majetkových aj osobnostných práv individuálne zaujať stanovisko k žalobe podanej na súd v súvislosti s ich spoločným dielom. Domnieva sa, že v tejto súvislosti nemôže autorov platne zastupovať, a to najmä preto, že dotknutí autori nie sú členmi SADC.
- 30 Opätovne zdôrazňuje svoj záväzok dodržiavať pravidlo jednomyselnosti medzi spoluautormi a jeho procesný dôsledok, ktorým je, že všetci spoluautori musia byť účastníkmi konania. Domnieva sa, že súd má prostriedky na to, aby sa zaoberal otázkou prípustnosti žaloby pri dodržaní európskych noriem vysokej ochrany autorských práv uznaných príslušnými smernicami. Podľa jej názoru by súd mohol ustúpiť od pravidla jednomyselnosti vzhľadom na výnimočné obmedzenia špecifické pre prejednávanú vec, najmä prostredníctvom článku 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd a rozsudku Európskeho súdu pre ľudské práva vo veci Golder (rozsudok z 21. februára 1975, Golder proti Spojenému kráľovstvu, 4451/70, ECLI:CE:ECHR:1975:0221JUD000445170).

Ostatní účastníci konania

- 31 Ostatným účastníkom konania boli doručené samostatné predvolania, ale na súd sa nedostavili ani si nezvolili právneho zástupcu.

Žalobcovia

- 32 Pokiaľ ide o námietku neprípustnosti, AD tvrdí, že jeho postavenie dediča zakladá jeho záujem na podaní žaloby. Dodáva, že žalobcovia vynaložili všetko možné úsilie vrátane kontaktovania troch organizácií kolektívnej správy autorských práv*, aby identifikovali právnych nástupcov, a niekedy pre nedostatok iných informácií prizvali „dedičstvo“, najmä preto, že žalovaní poskytli len kontaktné

* Podľa uznesenia sudcu zodpovedného za prípravu konania zo 16. februára 2023 sa žalobcovia s cieľom získať kontaktné údaje ďalších spoluautorov alebo ich právnych nástupcov „obrátili“ aj na SACD, SACEM a SIAE (Società Italiana degli Autori ed Editori [Talianska spoločnosť autorov a vydavateľov, ďalej len „SIAE“]). Pozri <https://www.legifrance.gouv.fr/juri/id/JURITEXT000047910860>

údaje vydavateľov. Subsidiárne uvádza, že námietku neprípustnosti každopádne nemožno uplatniť v prípade zmluvných nárokov.

- 33 V konečnom dôsledku sa žalobcovia odvolávajú na základné právo podniknúť akékoľvek právne kroky na ochranu svojich práv, čo by malo viesť súd k širokému výkladu judikatúry Cour de cassation (Kasačný súd, Francúzsko), v ktorej sa vyžaduje, aby boli do konania zapojení všetci spoluautori.
- 34 RB sa domnieva, že žalobcovia by v žiadnom prípade nemali byť zbavení možnosti chrániť svoje práva z dôvodu absencie niektorých alebo nečinnosti spôsobenej neriešiteľnou situáciou. Dodáva, že režisér má dominantné postavenie hlavného autora a že pokiaľ ide o ostatných, v smernici 2001/29/ES sú stanovené primerané sankcie a opravné prostriedky.

4. Posúdenie súdom:

- 35 Žalobcovia sa v podstate sťažujú, že filmy sa nevyužívali. Žalovaní to popierajú a tvrdia, že proti využívaniu namietajú žalobcovia, najmä AD.
- 36 Žalobcovia podali žalobu pre protiprávne porušenie majetkových a osobnostných autorských práv a uplatňujú si z tohto titulu rôzne nároky na náhradu škody. Ďalej sa domáhajú zmluvnej zodpovednosti a tvrdia, že platnosť zmlúv bola ukončená buď uplynutím ich trvania, alebo podľa rozvázovacej doložky, alebo sa domáhajú ukončenia platnosti zmlúv súdom pre porušenie zmluvných povinností.
- 37 Od 27. januára 2020, keď žalovaní podali svoje vyjadrenia k žalobe, v ktorých namietali, že žaloba je neprípustná z dôvodu, že spoluautori filmov neboli účastníkmi konania, bol súdny spor paralyzovaný nemožnosťou identifikovať ich početných postupných dedičov.
- 38 S cieľom opraviť svoje žalobné nároky žalobcovia prizvali sedem osôb považovaných za spoluautorov alebo právnych nástupcov a osem „dedičstiev“ spoluautorov. Na námietku, že dedičstvo nemá právnu subjektivitu, odpovedali, že nebolo možné identifikovať dedičov – fyzické osoby. Prizvali aj SACD, organizáciu kolektívnej správy práv, a označili ju za zástupcu právnych nástupcov ôsmich „dedičstiev“, čo SACD popiera.
- 39 Príprava konania sa tak predlžuje o hľadanie spoluautorov alebo ich právnych nástupcov, z ktorých mnohých ešte stále nebolo možné ku konaniu prizvať.
- 40 Strany si navzájom vyčítajú, že bezdôvodne odmietajú šírenie diel, a teda oboznamovanie verejnosť s nimi, pričom sa obávajú, že v prípade, že sa vo veci samej nerozhodne, by upadli do zabudnutia.

a) Vnútroštátne právo a judikatúra

- 41 Uplatniteľné vnútroštátne právo pozostáva z kombinácie ustanovení Code de la propriété intellectuelle (zákoník duševného vlastníctva) (pozri body 21 až 24 tohto zhrnutia), v ktorom sa vymedzuje audiovizuálne dielo, akým sú aj predmetné filmy, ako „spoločné dielo“, ktorého bezpodielovými spoluvlastníkmi sú spoluautori, a Code de procédure civile (civilný súdny poriadok), v ktorom sa stanovuje neprípustnosť žaloby v súlade s pravidlami všeobecného práva, ak účastníkmi konania nie sú všetci spoluautori.
- 42 Vo svojom rozsudku z 10. mája 1995 (Civ. 1., 10. mája 1995, opravný prostriedok č. 93-10.945) totiž Cour de cassation (Kasačný súd) uviedol, že „spoluautor spoločného diela, ktorý podáva žalobu na ochranu svojich majetkových práv, je povinný pod hrozbou neprípustnosti žaloby zapojiť do konania aj ostatných autorov diela, ak jeho príspevok nemožno oddeliť od príspevku spoluautorov“.
- 43 Jedinou požiadavkou je, aby boli spoluautori, ktorých príspevok nie je možné odlíšiť, prizvaní do konania bez toho, aby museli skutočne predstúpiť pred súd alebo súhlasiť s nárokom (Civ. 1., 11. januára 2000, opravný prostriedok č. 98-20.446).
- 44 Podľa vnútroštátneho práva je režim stanovený v článku L. 113-3 Code de la propriété intellectuelle (zákoník duševného vlastníctva) bezpodielový. Toto bezpodielové spoluvlastníctvo patrí spoluautorom uvedeným v článku L. 113-7 toho istého zákonníka, v ktorom sa zavádza domnienka priznania tohto postavenia.
- 45 Článkom L. 113-3 sa vytvára osobitný režim založený na pravidle jednomyseľnosti spoluautorov so spoločnými a nerozdielnymi právami.
- 46 V súčasnosti existuje len niekoľko výnimiek z pravidla jednomyseľnosti a to opäť vedie k povinnosti prizvať ostatných spoluautorov v prípade žaloby založenej na bezpodielových právach. To isté platí pre žalobu pre porušenie majetkových autorských práv aj osobnostných autorských práv.
- 47 Je preto vecou žalobcu, ktorý chce svoje práva duševného vlastníctva chrániť, aby prizval všetkých spoluautorov spoločného diela. Ak, ako v tomto spore, namieta proti existencii spoluautorov, je na ňom, aby ich do konania prizval alebo aby preukázal, že domnienka, ktorou sa im toto postavenie priznáva, uvedená v článku L. 113-7 Code de procédure civile (civilný súdny poriadok), je nepodložená.
- 48 Vnútroštátne právo a príslušná judikatúra preto vytvárajú rozsiahlu predbežnú diskusiu o prípustnosti žaloby. Od žalobcu sa vyžaduje, aby uviedol skutočnosti, čo si z jeho strany vyžaduje veľké úsilie o právnu kvalifikáciu príslušných prínosov k spoločnému dielu, a predložil dôkazy. Intenzita tohto úsilia je úmerná počtu spoluautorov a prípadne ich právnych nástupcov.

- 49 Je tento systém v súlade s právom Únie, najmä s Chartou a so smernicami o autorských právach a o dodržiavaní práv duševného vlastníctva?

b) Právo Únie

Charta základných práv Európskej únie

- 50 Súdny dvor pripomenul, že „základné právo vlastníť majetok, ktorého súčasťou sú práva duševného vlastníctva, akým je autorské právo (pozri v tomto zmysle rozsudok z 12. septembra 2006, Laserdisken, C-479/04, Zb. s. I-8089, bod 65) a základné právo na účinnú súdnu ochranu tvoria všeobecné zásady práva Spoločenstva (pozri v tomto zmysle v nasledujúcej postupnosti rozsudky z 12. júla 2005, Alliance for Natural Health a i., C-154/04 a C-155/04, Zb. s. I-6451, bod 126 a citovanú judikatúru, ako aj z 13. marca 2007, Unibet, C-432/05, Zb. s. I-2271, bod 37 a citovanú judikatúru)“ (rozsudok z 29. januára 2008, Promusicae, C-275/06, EU:C:2008:54, bod 62), a že „podľa článku 17 ods. 1 Charty základných práv Európskej únie má každý právo vlastníť svoj oprávnené nadobudnutý majetok, užívať ho, nakladať s ním a odkázať ho. Nikoho nemožno zbaviť jeho majetku, s výnimkou verejného záujmu, v prípadoch a za podmienok, ktoré stanovuje zákon, pričom musí byť včas vyplatená spravodlivá náhrada. Užívanie majetku môže byť upravené zákonom v nevyhnutnej miere v súlade so všeobecným záujmom. Odsek 2 tohto článku stanovuje, že duševné vlastníctvo je chránené“ (rozsudok z 9. februára 2012, Luksan, C-277/10, EU:C:2012:65, bod 68).
- 51 Okrem toho základné právo na účinný prostriedok nápravy zaručené článkom 47 Charty smeruje k zabezpečeniu „účinného výkonu základného práva vlastníť majetok, ktorého súčasťou je právo duševného vlastníctva chránené jej článkom 17 ods. 2. Ako totiž uviedol generálny advokát v bode 31 svojich návrhov, prvé z týchto základných práv je nástrojom nevyhnutným na ochranu druhého z nich“ (rozsudok zo 16. júla 2015, Coty Germany, C-580/13, EU:C:2015:485, bod 29).

Smernice o autorských právach a ochrane práv duševného vlastníctva

- 52 Súdny dvor konštatoval, že „s výhradou prípadných výnimiek a obmedzení uvedených taxatívnym spôsobom v článku 5 smernice 2001/29 treba každé využitie diela treťou osobou bez tohto predchádzajúceho súhlasu považovať za ohrozujúce autorské práva k tomuto dielu (pozri v tomto zmysle rozsudok z 27. marca 2014, UPC Telekabel Wien, C-314/12, EU:C:2014:192, body 24 a 25). Článok 2 písm. a) a článok 3 ods. 1 smernice 2001/29 však nespresňujú, akým spôsobom má byť predchádzajúci autorský súhlas prejavovaný, takže tieto ustanovenia nemožno vykladať v tom zmysle, že daný súhlas musí byť nevyhnutne vyjadrený explicitne. Naopak sa treba domnievať, že tieto ustanovenia takisto umožňujú, aby bol uvedený súhlas vyjadrený implicitne. ... Cieľ spočívajúci vo vysokej úrovni ochrany autorov, na ktorý odkazuje

odôvodnenie 9 smernice 2001/29, predpokladá, že podmienky, za ktorých možno pripustiť implicitný súhlas, musia byť presne definované, aby samotná zásada predchádzajúceho súhlasu autora nebola zbavená účinku“ (rozsudok zo 16. novembra 2016, Soulier a Doke, C-301/15, EU:C:2016:878, body 34, 35 a 37).

- 53 Pokiaľ ide o smernicu 2004/48, z každého porušenia autorských práv vyplývajú nevyhnutné, účinné, primerané a odrádzajúce opatrenia, postupy a prostriedky právnej nápravy v súlade s článkami 2 a 3.
- 54 Súdny dvor konštatoval, že „pokiaľ v takej situácii, o akú ide vo veci samej, vnútroštátna právna úprava, ako ju vykladajú príslušné vnútroštátne sudy, bráni možnosti vnútroštátneho súdu, prejednávajúceho žalobu o náhradu škody, vyžadovať na žiadosť navrhovateľa predloženie a získanie dôkazov týkajúcich sa rodinných príslušníkov protistrany, je nemožné tak preukázať namietané porušenie autorského práva, ako aj identifikovať páchatela tohto porušenia, a v dôsledku toho dochádza k závažnému porušeniu základného práva na účinný prostriedok nápravy a základného práva duševného vlastníctva, ktoré má majiteľ autorského práva, a nedodrží sa teda požiadavka zabezpečiť náležitú rovnováhu medzi rôznymi predmetnými základnými právami (pozri analogicky rozsudok zo 16. júla 2015, Coty Germany, C-580/13, EU:C:2015:485, bod 41)“ (rozsudok z 18. októbra 2018, Bastei Lübbe, C-149/17, EU:C:2018:841, bod 51).
- 55 V tejto súvislosti si vnútroštátny súd želá, aby sa objasnil rozsah práva žalobcov na účinný súdny prostriedok nápravy a spravodlivú rovnováhu, ktorú treba dosiahnuť medzi týmto právom a vysokou úrovňou ochrany práv duševného vlastníctva všetkých spoluautorov.

c) Požadované vysvetlenia

1. Ochrana práva na účinný súdny prostriedok nápravy

- 56 Žaloba bola podaná 11. júla 2019, ale vec stále nie je pripravená na súdne konanie. Strany vynaložili značné úsilie na identifikáciu spoluautorov alebo ich právnych nástupcov, pričom ich však nebolo možné riadne prizvať do konania, ako sa vyžaduje vo vnútroštátnej judikatúre založenej na článku L. 113-3 Code de la propriété intellectuelle (zákoník duševného vlastníctva). Ide najmä o prizvanie „dedičstiev“, ktoré nemajú právnu subjektivitu.
- 57 Súdny dvor vo svojej judikatúre dosiaľ vychádza zo zásady procesnej autonómie členských štátov.
- 58 V smernici 2001/29/ES sa však vyžaduje, aby členské štáty stanovili vhodné sankcie a opravné prostriedky, ako aj účinné, primerané a odrádzajúce sankcie.
- 59 V smernici 2004/48/ES sa zasa stanovujú opatrenia, postupy a prostriedky právnej nápravy bez toho, aby boli dotknuté prostriedky dostupné podľa vnútroštátneho

práva, ak však sú tieto prostriedky „priaznivejšie pre vlastníkov práv“ a nie sú „zbytočne zložité alebo nákladné“ a nemajú za následok „príliš dlhé lehoty“ alebo „neoprávnené prietahy“.

- 60 Charta okrem toho zaručuje žalobcom účinný prostriedok nápravy. Tým sa fakticky znemožňuje prístup k súdu rozhodujúcemu vo veci samej v ich občianskoprávnom spore, ak nemôžu do konania prizvať všetkých právnych nástupcov spoluautorov sporných diel, keďže prebieha niekoľko dedičských konaní, a to aj v zahraničí.
- 61 V záujme zachovania rovnováhy medzi právami spoluautorov sa touto úpravou obmedzujú práva žalobcov a vytvára veľké riziko, že ich žaloba bude neprípustná, pretože sa od nich v každom prípade vyžaduje splnenie významných povinností s cieľom zistiť totožnosť právnych nástupcov spoluautorov.
- 62 Súd, viazaný zásadou eurokonformného výkladu, sa preto pýta, či sa majú tieto ustanovenia práva EÚ vykladať tak, že umožňujú, alebo tak, že naopak vylučujú, obmedzenie práva autora podať žalobu pre porušenie autorských práv. Na túto skutočnosť sa pýta v prvej prejudiciálnej otázke.
- 2. Vysoká úroveň ochrany práv duševného vlastníctva a spravodlivá rovnováha medzi týmito právami a právom na účinný prostriedok nápravy*
- 63 Režim článkov L. 113-3 a L. 113-7 Code de la propriété intellectuelle (zákoník duševného vlastníctva) a vnútroštátna judikatúra zabezpečujú aj rovnováhu medzi právami spoluautorov so spoločnými a nerozdielnymi právami s cieľom ich ochrany. Tieto ustanovenia predstavujú transpozíciu vyššie uvedených smerníc.
- 64 Súdny dvor vykonal porovnateľnú analýzu, keď na základe smernice 2001/29/ES požadoval „predchádzajúci súhlas“ nositeľa práv (rozsudok z 27. marca 2014, UPC Telekabel Wien, C-314/12, EU:C:2014:192). Toto rozhodnutie sa však týka použitia diela treťou stranou, a nie osobitne iným spoluautorom.
- 65 Rozsudok zo 16. novembra 2016, Soulier a Doke, C-301/15, EU:C:2016:878, vydaný na základe tej istej smernice 2001/29/ES, však pripúšťa existenciu súhlasu autora poskytnutého „implicitne“. V prejednávanej veci by toto kritérium umožnilo rozlišovať podľa situácie rôznych spoluautorov alebo právnych nástupcov. Niektorí z nich pravdepodobne majú v dôsledku viacerých dedičských konaní zostatkové majetkové práva a nikdy sa neprihlásili, aby ich uplatnili. V judikatúre Súdneho dvora sa však vyžaduje, aby bol takýto implicitný súhlas vymedzený „striktne“ z dôvodu cieľa vysokej ochrany autorov, na ktorý odkazuje sa v odôvodnení 9 danej smernice. To by ešte viac platilo pre osobnostné autorské práva, ktoré sa uplatňujú v prejednávanej veci.
- 66 Súd zdôrazňuje, že autorské právo nebolo úplne harmonizované, a pýta sa na praktickú implementáciu týchto riešení vyplývajúcich z judikatúry.

- 67 Na základe smernice 2004/48/ES sa v judikatúre Súdneho dvora argumentuje rovnováhou medzi viacerými základnými právami (rozsudok z 18. októbra 2018, Bastei Lübbe, C-149/17, EU:C:2018:841), ktoré však majú odlišnú povahu – konkrétne ide o rozpor medzi právom na duševné vlastníctvo a právom na rešpektovanie súkromného života.
- 68 Vo veci samej majú práva, ktoré sa majú vyvažovať, rovnakú alebo porovnateľnú povahu medzi spoluautormi si spoločnými a nerozdielnymi právami; námietka neprípustnosti tak umožňuje zaručiť neprítomným spoluautorom, že súd tieto práva neobmedzí bez toho, aby im umožnil brániť sa.
- 69 Dôsledkom tohto procesného pravidla je, že povinnosť informovať spoluautorov, ktorí môžu chcieť kontrolovať využívanie spoločného diela, sa prenáša na žalobcov, ktorí sami sú vlastníkami práva duševného vlastníctva, a nie na osobu zodpovednú za jeho využívanie.
- 70 Súdny dvor rozhodol, že práva vlastníka práva duševného vlastníctva boli porušené, ak na požiadanie nemohol požadovať dôkazy týkajúce sa rodiny jeho protistrany (rozsudok zo 16. júla 2015, Coty Germany, C-580/13, EU:C:2015:485). Súdny dvor priamo odkazuje na pojmy „závažné porušenie“ práv duševného vlastníctva a účinná náprava, ale aj na pojem „náležitá rovnováha“ medzi rôznymi dotknutými základnými právami.
- 71 V situácii, o ktorú ide vo veci samej, sa však porušenie môže dotknúť tak žalobcov, ktorí sú právnymi nástupcami spoluautorov, ako aj neidentifikovaných právnych nástupcov iných osôb, ktorých práva duševného vlastníctva môžu byť výsledkom konania dotknuté bez toho, aby o tom vedeli.
- 72 Najmä vzhľadom na predĺženú lehotu ochrany, ktorá sa poskytuje v práve Únie a Bernskom dohovore, sa súd preto pýta, či je potrebné, aby práva žalobcov mali prednosť alebo nie.
- 73 Na túto skutočnosť sa súd pýta v druhej prejudiciálnej otázke.

5. Prejudiciálne otázky:

- 74 Súd navrhuje, aby Súdny dvor rozhodol o týchto otázkach:

Otázka č. 1: Možno články 2, 3, 4 a 8 smernice 2001/29/ES z 22. mája 2001, články 1 až 3 smernice 2004/48/ES z 29. apríla 2004 a články 1, 2 a 9 smernice 2006/116/ES z 12. decembra 2006, pokiaľ sa v nich autorovi a spoluautorovi filmového alebo audiovizuálneho diela zaručuje výlučné právo povoliť alebo zakázať rozmnožovanie svojich diel a ich verejný prenos, ako aj lehota ochrany, ktorá sa končí 70 rokov po smrti posledného žijúceho spoluautora diela, a zároveň sa ukladá členským štátom, aby stanovili účinné, primerané a odrádzajúce sankcie a primerané prostriedky nápravy proti porušovaniu autorského práva, ako aj opatrenia, postupy a prostriedky právnej nápravy, ktoré nie sú zbytočne zložité

alebo nákladné ani nemajú za následok príliš dlhé lehoty alebo neoprávnené prieťahy, vykladať v tom zmysle, že pre prípustnosť žaloby pre porušenie autorského práva k spoločnému dielu vlastníkom tohto práva sa vyžaduje zapojenie všetkých spoluautorov?

Otázka č. 2: Má sa právo vlastníka autorských práv na účinný prostriedok nápravy a prístup k súdu, ktoré je súčasťou práva na spravodlivý proces, ako je zaručené článkami 2, 3, 4 a 8 smernice 2001/29/ES z 22. mája 2001, článkami 1 až 3 smernice 2004/48/ES z 29. apríla 2004, ako aj článkami 1, 2 a 9 smernice 2006/116/ES z 12. decembra 2006, smernice 2006/115 z 12. decembra 2006 a článkami 17 a 47 Charty základných práv Európskej únie vykladať v tom zmysle, že prípustnosť žaloby pre porušenie autorského práva je alebo že nie je podmienená zapojením všetkých spoluautorov diela?

PRACOVNÝ DOKUMENT